

88.

PROGRAMMA

IN FUNERE

**NOBILIS AMPLIS CONSULTISSIMO
VIRI**

**D. RUTGERI RULANDI,
J. U. D. ET SYNDICI
REIP. BENE MERITI,**

QUOD IPSI DUCENDUM EST

D. XXVII. MAJII JULIANI,

AD MONUMENTUM IN

AEDE D. NICOLAI,

A. C. clc lxxv.

*a Pf. 92. v. 8.
103. v. 15.*

*b Curt. lib.
9. c. 1.
c Scriptores
rerum A-
merican.*

*d Plin. lib.
12. c. 1.
e Dan. c. 4.*

*f Iust. lib.
1. c. 4.
g Esa. c. 2.
v. 13. & al.
h Elist. na-
tur. passim.
i Curt. l. 6.
c. 4.
l Hier. cap.
17. Pf. 1.
Esa. 11.*

*m Plin. lib.
15. c. 30.*

*n Curt. lib. 8
o Tacit. de
M. G. c. 9.*

*p Ezech. 31.
Matt. 5. 7.
& c.
q Curt. l. 7.
cap. 8.
r Ion. c. 4.*

Uæ sit hominum conditio, orientium, durantium in vita, morientium, cum aliarum rerum exemplis, atque imaginibus, tum imprimis ostenditur earum, quæ terra eduntur, neque anima carent. Et quidem vilitatem eorum & fragilitatem herbæ magis adumbrant: præstantiam & decus aliquod utilitatesque, quibus præstant, arbores: in utrasque adeo mutatos subinde fabulis non sine aliqua doctrina, traditum. Si ad priorem respiciamus, exhibentur in humano genere gramina, algæ, arundines, cucurbitæ, herbæ solstitiales. Morti hoc etiam pacto homines herbam porrigunt, cum ei seipsum offerunt vincendos. Ex altera parte occurrunt nobis præaltæ arbores, grandi trunco, late diductis ramis expansæ. Quales sunt Indicæ, quæ sagitta, quam altissime sursum emissa, nequeunt superari: aut quarum una sylvæ speciem præbet, ramis ingentibus in humum flexis, iterumque radicibus actis surgentibus: aut Americanæ, in quibus ædiculis superstructis habitatur a pluribus familiis, stipite vix a quindecim viris, aut pluribus, passis brachiis, & inter se junctis, complectendo. Similis quodammodo existit his locus, eaque in qua Cæsar princeps epulatus cum multis, nido suo fecit illustriorem; ne aliarum faciamus mentionem. Ejusmodi apparuit sibi ipsi Chaldæus rex, nocturno visu, Deo præmonstrante: ejusmodi Cyrus omnem Asiam obumbraturus, significabatur necdum natus. Ejusmodi aliis ut cedris, palmis, quercibusque, in eximiam altitudinem editis comparantur homines magni Regesque, in sacris etiam litteris. Occurrunt arbores utilissimæ, & quasi beneficæ, ut olea est, & imprimis Indica palma, pro miraculo habenda: ut & illæ, quæ aquam fundens perennem pro fonte est, & quæ melle fluit. In his homines, pii, & benigni velut conspiciuntur, vel interpretantibus rursus divinis scripturis. Occurrunt hinc sacræ magis, & salutares, fatidicæque, & peculiari cognomento felices. Olim suis numinibus improbabili superstitione dicabantur. Inter eas laurus excellit, imprimisque laudatur illa Augusti, quæ crevit ex ramo, onusto suis bacis, humi depacta, quem cum gallina, ore eum tenente, ex alto in sinum Livæ aquila abjecisse dicebatur. Nec Dodonææ quercus obscuræ sunt, quæ oracula fundebant, aut Indorum arbores, quas violare nefas, & similes aliorum, ut & veterum Germanorum nostrorum. Non ab his abludunt homines, ut & impietate, in quibus aliquid divini, virtusque & eloquentiæ vis reposita est. Occurrunt vix commemorandæ noxiæ, & illatabiles, puta quæ veneno necant, quæ umbra sola nocent, quæ funerum indicio sunt. Vellemus carere ceteris, & funebribus certe non licet. Mortales homines in arboribus mortalibus, & imprimis funestis, repræsentantur. Mors etiam venit arboribus, ut ait Poeta: apud quem, & alios, morientes cadunt, ut eruta pini, eversa quercus excisæ, & pressi: quibus iterum in divinis libris congruentia leguntur. Quædam lenissim exarcescunt, vitamque per gradus amittunt: quædam brevi tempore, & subito ad terram dantur, & ruunt præcipientes. Arbores magnas diu crescunt, una hora extirpari, Scythæ magnum regem volebant non ignorare. Denique annorum multorum juxta & brevis ævi & arbores & homines occurrunt. Jonæ vasis ille frutex, quicumque fuit, cito marcuit occiditque. Verum enimvero, in sylvas veluti arborum pariter & hominum ingressus oberto fortassis, exitu non reperto? nec mirum hoc, ita enim multa & densa me circumstant, luxuriatque instar rerum virentium oratio, quæ potius ad eas, quam alias hoc verno tempore divertit. Hoc volebam adjungere, in nostra hac civitate, Dei munere, nos habere & cernere virentes ejusmodi arbores nobilibus, utilesque bene multas, quales supra descripsimus: ut eo perveniam, quod præcipue dicendum, nos super unius amissione imminutos afflictosque. De-

sic enim vivere apud nos NOBILIS AMPLIS Q. V. D. RUTGERUS
 RULANDUS, J. U. D. ET SYNDICUS REIP. In animis tamen no-
 stris vivere, & virere, & florere non desinet. Memoria nostra, & ea revirescens,
 nobis cum, cum omnibus vite temporibus, presentem sistit. Jam nunc vi-
 detur prodire nascens ex nobili, antiqua, & felice stirpe RULANDINA, &
 GREVIA: patre RUTG. RULANDO, J. U. D. a Cæsare nobilium in-
 signibus aucto, & matre CATHARINA DEGREVIA. Natalis una, qui
 fuit XXV. Augusti, anni seculi labentis CHR. XXI, videtur renovari. Natis
 olim hominibus virgæ in terram depangebantur, quæ una adolescerent, ex
 quarum auctu prælagia fierent. Noster sub arbore parente tanto incremen-
 to se erexit, ut adæquat, si non vicit. Floret sane paternus honor amplis-
 sime. Itaque videtur nobis dehinc adolescere, & quasi in Musarum viri-
 dario educi, ab usque affuso liquore ali, ut, mero infuso, aliisque succis stirpes
 enutriuntur. Videtur Dei germen esse, quem eximia pietate a teneris coluit.
 videtur tota vita arborem referre, ad rivum collocatam. Videtur transfer-
 ri cultus gratia (quippe non raro transpositione & insitione perficiuntur) in a-
 lias atque alias Academias, terrasve videtur explicare frondes, flores protru-
 dere, mirari fructus. Et nunc in Pamasso (ita loqui liceat) Vitebergensi, quo
 se tulit cum comite, & magistro præstantissimo, an. xxxviii, cum ageret an-
 num septimum & decimum: nunc in Tubingensi, nunc Argentoratensi, ubi
 an. XLVIII, laurea est donatus, sive supremis Juris utriusque honoribus. Quin
 in laurum quasi totus versus, transfiguratione Ovidianas excedente. Dein-
 ceps videtur se circumagere per florētissimas Europæ provincias; nempe per
 Germaniam, Spira in ea aliquamdiu inhærens; per Italiam, Galliam, Belgium,
 Britanniam. Mutato toties cælo, in melius ubique mutatus, aurisque pu-
 rioribus refectus, patriæ reddi cernitur an. LIII, studiis externisque itineribus im-
 pensis annis decem & quatuor. Porro cernitur eadem representatione su-
 cibus maturis onustus, eaque pluribus elargiri, causarum patronus integer &
 celeberrimus, per annos complures. Syndicus postea, sive Orator Reipubl.
 conspicitur, creatus an. LXX, d. Augusti extremo: inde oracula reddere tan-
 quam vocalis aliqua arbor. En an. LXX, ad Serenif. & Potentif. Daniæ &
 Norvegiæ regem Hafniam mittitur: an. LXXII Rensburgum, cum aliis Reip.
 nostræ proceribus, ubi super arduis negotiis, cum Serenif. ejusdem Regis, &
 Ducis Holsatiæ legatis tractatur: an. LXXII ad Serenif. Ducem Luneburgen-
 sem Cellensem: an. LXXIV iterum ad august. Daniæ Regem Tychopolin.
 Quid dicam de negotiis domi Reip: causa diligenter, & summa fide, obitis?
 Quid de eo, quod præterea pro myrto se videtur gerere, aut palma potius,
 conjugii amante, maritata sibi nobil. virgine MARGARITA WETKENIA,
 parentibus ERASM. WETKENIO J. U. L. & CATHARINA WETKE-
 NIA prognata? Quod genus suum propagavit, procreatis, tribus, liberis: in
 quibus duæ sunt filia CATHARINA & MARIA ELISABETA, filius unus
 RUTGERUS: Denique in eodem præteritorum intuitu deprehendimus vi-
 tæ interiori labem inferri a morbo sensim se insinuante, & viscera inficien-
 te, rotumque hinc corpus depascente: a quo viror paulatim carpi, vitalis extin-
 gui, ipse deficere, arboris ritu non ætate, sed vitio arefactæ, morte consecuta,
 Maj. hujus XIX, hora quarta matutina, cum ageret annum LIV ætatis.
 In viridarium cælestis animus ejus, Dei manu susceptus, est translatus,
 corpore rursus induendus suo, ut iterum deinde integer RULANDUS, ne-
 que unquam imminuendus, & æterna vita, & vigore prævalidus, vireat flore-
 atque. Divinæ ibi re erunt vera arbores pii, & beati coelites: Deo sacræ, a Deo
 habitatæ, oracula fundentes. Futuri sunt oleæ lauri, cedri, palmæ potius,
 quam aliæ: quippe suavissimos ferentes fructus, nulla formidantes fulmina,
 victri-

• Lib. 16.
cap. 14.
a Tacit. l. 1.
3. Annal.
m

victrices honoribusque nobilitate, ex seipsis renatae, & nullis amplius oneribus opprimenda. Arbores ibi felicissimae omnes, in hac terra infelices plurimae. Quarundam vita immensa credita est, tamdiu superstites fuerunt. Ut fuit Romae locus, aequalis urbi, & ea vetustior ilex, cum Plinius scriberet Vespasiani principatu, qui vetustiores alias Graecorum adscripsit. Ibidem Ruminalis arbor, quae Remi Romulique infantiam texerat, ante octingentos & plures annos, Neronis aevō, in novos fetus reviruit. Coelestis paradisi arbores inviolabiles erunt, & immortales: quales olim in lucis a superstitiosis frustra colebantur. Litteris quasi inscriptae se CHRISTO Domino dicatas esse testabuntur: nam & olim exstabant arbores litteratae. Inter arbores olim sepulcra quoque erant, & nunc multis sunt: SERVATORIS sacrosanctum corpus inter eas depositum est: scilicet ut mortuos etiam ab arborum reviviscentium conditione non esse alienos doceretur. In mediis urbibus, & templorum septis piorum, in vitam reditorum, nobis fingamus plantaria. Ad id, quod in D. Nicolai aede est, JURISCONSULTI SLIMMI, & ORATORIS REIPUBL. RULANDI corpus deportabitur, ut factum rursus hoc pacto, DEO suscitante, revirescat. Ejus virtutis memoria famaue interim apud vivos semper virens florensque se explicabit, quasi frondibus late sparsis, ut olim crescebat, velut arbor, fama Marcelli. Exequias ibunt summi, imi, pii omnes: & in illo, qui sint ipsi, & quae se maneat recognoscent, non inviti. Non funebri ligno, ad domum posita cupressa, memoriam officii nostri, & mortalitatis excitemus, aut ad tumulum eam afferamus: ipsos nos ejusmodi ferales arbores esse cogitemus, sed quae excitesc renasci queant, quod dicebant alii negatum. Neque tam arborum corticibus lignisve, aut aliis quibusvis, quam animis hisce nostris, aliquid elogi, vel hoc, vel quod simile sit, impressum velimus.

b Horat. l. 1. Od. 12.

RULANDIJS olivae patriae suae prudens
Orator, & plenus scientia legum,
RULANDUS arboris modo, coli dignae,
Exortus est, virebat, atque fundebat
In patriam fructus, honore sublimis.

Nunc decidit, jacet, relapsus ad terram.
Sed nil novi mirive. Decidunt cuncti,
Sternuntur omnes, infimique summique:
Cedri, myricae: fructibus graves multis,
Fructu carentes. Attamen renascuntur,
Et laetius crescent, & altius tollentur.
Cacumen, & fructus ferent abundantes,
Quicumque felices, Deoque sacratae.
Sunt arbores, & integri perennabunt.
Paradisus illos restitutus expectat:
Hic est cupressus nulla, taxus est nulla,
Arundo nulla, nulla vilis est alga:
Virent olivae, cum vigentibus lauris,
Cedrique nobiles, & arduae palmae.

P. P. D. XXVII. Maji.

MICHAEL KIRSTENIUS,
PH. ET MD. P. P. PRIMUS.
N. R.